הִלְכוֹת תְּפִלָּה סִימָן צט

צט דִּין שָׁתוּי וְשִׁכּוֹר לִתְפִלָּה. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א (א) אִשְׁתָּה יַיִן (ב) כְּדֵי (פ) [א] רְבִיעִית, (ג) אַל יִתְפַּלֵּל (ד) עַד שֶׁיָּסִיר יֵינוֹ. וְאִם שָׁתָה יוֹתֵר, אִם הוּא יָכֹל לְדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, אִם הִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ תְּפִלָּה. [ב]וְאִם אֵינוֹ יָכֹל לְדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, אִם הִתְפַּלֵּל תְּפִלָּתוֹ (ג) (ה) תּוֹעֵבָה וְצָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְהִתְפַּלֵּל כְּשֶׁיָּסִיר יֵינוֹ מֵעָלָיו. [ג]וַאֲפִלּוּ אִם עָבַר זְמַן הַתְּפִלָּה, מַשְׁלִים אוֹתָהּ בַּתְּפִלָּה שֶׁאַחֲרֶיהָ (ו) כְּדִין (ג) שׁוֹגֵג. הגָּהּ: (ז) וְדִין קְרִיאַת שְׁמַע (ח) כְּדִין (ד) תְּפִלָּה, (ט) אֲבָל שְׁאָר בְּרָכוֹת (י) יָכוֹל לְבָרֵךְ אַף עַל פִּי (יא) שֶׁהוּא שִׁכּוֹר (מרדכי ריש פרק הדר (סי׳ מקיט) הגהות מימוני פרק ד׳ מהלכות תפלה (פות כ, ע״ש)): **ב** (יב) [ד]דֶּרֶךְ מִיל, וְשָׁנָה כָּל שֶׁהוּא, מְפִיגִין אֶת הַיַּיִן. וְהָנֵי מִילֵי כְּשֶׁשָּׁתָה רְבִיעִית, אֲבָל אִם שָׁתָה יוֹתֵר, כָּל שֶׁכֵּן שֶׁשָּׁנָה (ה) (יג) מְשַׁכַּרְתּוֹ וְדָרְכּוֹ טוֹרְדָתּוֹ. וְהָנֵי מִילֵי בְּמְהַלֵּךְ בְּרַגְלָיו, (יד) אֲבָל (ו) רוֹכֵב, וַאֲפִלּוּ דֶּרֶךְ (טו) מְפִיגָה הַיַּיִן: **ג** [ה]כָּל אֶחָד שֶׁהוּא שָׁתוּי, סַגִּי לֵיהּ לְפִי מַה שֶׁמְּרַגִּישׁ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁפִּיגֵּשׁ יֵינוֹ. הגָּהּ: (טז) וְלָכֵן אֵין נִזְהָרִין בַּיֵּינוֹת (ו) שֶׁלָּנוּ שֶׁאֵין חֲזָקִין, שֶׁמִּתְפַּלְּלִין אַף עַל פִּי שֶׁשָּׁתָה רְבִיעִית וְיוֹתֵר (תרומת הדשן סימן מ״ב), וְכָל שֶׁכֵּן אִם מִתְפַּלְּלִים מִתּוֹךְ סִדּוּר שֶׁבְּיָדוֹ (יז) שֶׁאֵין חוֹשְׁשִׁין לְשִׁכְרוּת (ח) מְעַט (כֵּן נִרְאֶה לִי):

א עירובין ס״ד (ע״א). **ב** שם. **ג** סְמַ״ק סימן י״א (בהגהות אות עז). **ד** עירובין ס״ד (ע״ב). **ה** אהל מועד (שער התפילה דרך ג נתיב י).

בְּאֵר הֵיטֵב

א (א) **רְבִיעִית.** דַּוְקָא כְּשֶׁשָּׁתָאוּ בְּכַת אַחַת. כְּתַב סְמַ״ק סִימָן קל״ג יַיִן שֶׁבְּתוֹךְ הַסְּעֻדָּה אֵינוֹ מְשַׁכֵּר. וְעַיֵּן סִימָן תע״ז סָעִיף ג׳ דִּיֵּשׁ אוֹמְרִים דְּגַם לִפְנֵי הַמָּזוֹן אֵינוֹ מְשַׁכֵּר עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א): (ב) **תּוֹעֵבָה.** וְהָנֵי כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים. וְאִם אֵינוֹ מִתְפַּלֵּל בִּשְׁעַת שְׁכִרוּת נִצָּל מִכָּל צָרָה. ש״ס (ברכות לא:, עירובין סה.): (ג) **שׁוֹגֵג.** וַאֲפִלּוּ הִתְחִיל לִשְׁתּוֹת אַחַר שֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ שֶׁהָיָה טָבוּר שֶׁיְּהֵא לוֹ שְׁהוּת אַחַר כָּךְ. מִקְּרֵי אָנוּס. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וְכֵן כָּתַב עוֹלַת תָּמִיד (סק״ב) וַעֲטָרַת זְקֵנִים וּלְבוּשׁ: (ד) **תְּפִלָּה.** וְהַלְּבוּשׁ כָּתַב דְּיֵשׁ לִשְׁתּוֹת אַחַר שֶׁהִגִּיעַ זְמַנּוֹ שֶׁיְּהֵא טָבוּר שֶׁיְּהֵא לוֹ שְׁהוּת אַחַר כָּךְ. מִקְּרֵי אָנוּס. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וְכֵן כָּתַב עוֹלַת תָּמִיד (סק״ב) וַעֲטָרַת זְקֵנִים וּלְבוּשׁ: (ה) **רוֹכֵב.** וְרוֹכֵב בְּעֵי שְׁלֹשָׁה מִילִין. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב), וּבְתְשׁוּבַת חוֹת יָאִיר סִימָן קע״ז, וּבְתְשׁוּבַת הַב״ח סִימָן ק״מ, וּבַהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק א׳ סִימָן ק״ג. וּבִתְשׁוּבוֹת יַד אֵלִיָּהוּ סִימָן ח׳ פָּסַק בְּתְפִלָּה אֵינוֹ נֶאֱסָר כִּי אִם יַיִן אֲבָל שְׁאָר מַשְׁקִין מֻתָּר, אִם לֹא שֶׁהוּא כָּל כָּךְ שִׁכּוֹר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ, עַיֵּן שָׁם. אֶלָּא שֶׁכָּתַב בְּסוֹף הַתְּשׁוּבָה דְּכֵיוָן דִּב״ח בִּתְשׁוּבָה לֹא חִלֵּק בֵּין הַתְּפִלָּה לְהוֹרָאָה, וְגַם הַחְמִיר בְּיֵינוֹת שֶׁלָּנוּ, לָכֵן אֵין לְהָקֵל דְּאֲפִלּוּ שְׁאָר מַשְׁקִים אֲסוּר מֵאַחַר שֶׁכְּבָר הוֹרָה זָקֵן אַף שֶׁמִּן הַדִּין יֵשׁ לְהָקֵל, עַיֵּן שָׁם: **ג** (ו) **שֶׁלָּנוּ.** ב״ח (סי״א) וְט״ז (סק״ב) מַחְמִירִין, עַיֵּן שָׁם: (ז) **וְאִם יָפוּג יֵינוֹ עַד שֶׁלֹּא עָבַר זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע, יַחֲזֹר וְיִקְרָא הַפָּרָשִׁיּוֹת:** (ט) **אֲבָל שְׁאָר בְּרָכוֹת.** כְּלַל בָּזֶה אַף בִּרְכַּת הַמָּזוֹן שֶׁהִיא דְּאוֹרַיְתָא, וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן קפ״ה וּבְכַמָּה שֶׁכָּתַבְתִּי שָׁם (סק״ו): (י) **יָכוֹל לְבָרֵךְ.** אֲבָל (ו) אֵין מְצָרְפִין אוֹתוֹ לְמִנְיַן עֲשָׂרָה, וּלְעִנְיַן שְׁלֹשָׁה לְזִמּוּן אַפְשָׁר דְּשָׁרֵי: (יא) **שֶׁהוּא שִׁכּוֹר.** עַיֵּן בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א [ב]וּלְפִי דְּבָרָיו יֵשׁ לְהַחְמִיר לְכַתְּחִלָּה בְּשִׁכּוֹר שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ אַף בִּשְׁאָר בְּרָכוֹת, וְכֵן כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן א׳ סָעִיף קָטָן (ל״ה) [ו״ח] בְּמִשְׁבְּצוֹת זָהָב. וְכָל זֶה כְּשֶׁלֹּא הִגִּיעַ לִשְׁכְרוּתוֹ שֶׁל לוֹט, דְּאִי לָאו הָכִי כְּשׁוֹטֶה יֶחְשַׁב לְגַמְרֵי לְכֵלִי עִלְּמָא וּפְטוּר אָז מִכָּל הַמִּצְוֹות, עַל כֵּן אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אִם קָרָא אָז וּבֵרַךְ לֹא מִיפְטַר בְּכָךְ, שֶׁהֲרֵי פָּטוּר הָיָה בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, וְחַיָּב אַחַר כָּךְ לַחֲזֹר וּלְקָרוֹת וּלְבָרֵךְ [פְּרִי חָדָשׁ וּפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג)]: **ב** (יב) **דֶּרֶךְ מִיל.** בֵּין בְּמְהַלֵּךְ (מ) וּבֵין בְּרוֹכֵב. [ג]וְיֵשׁ אוֹמְרִים דִּרְוֹכֵב בְּעֵינַן דַּוְקָא שְׁלֹשָׁה מִילִין: (יג) **מְשַׁכַּרְתּוֹ.** דַּוְקָא שָׁנָה מְעַט אֲבָל שָׁנָה הַרְבֵּה מְפִיגָתוֹ [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד) בְּשֵׁם הַכֶּסֶף מִשְׁנֶה (ביאת מקדש פ״א ה״ח)]: (יד) **אֲבָל רוֹכֵב.** שֶׁאֵין לוֹ טֹרַח כָּל כָּךְ: (טו) **מְפִיגָה הַיַּיִן.** וְהוּא (ט) שֶׁרָכוּב שְׁלֹשָׁה מִילִין. וּמִכָּל מָקוֹם (י) הַכֹּל לְפִי רֹב הַיַּיִן, שֶׁאִם הָרְבָּה לִשְׁתּוֹת מְאֹד אֵין דֶּרֶךְ שְׁלֹשָׁה מִילִין מְפִיגָתוֹ: **ג** (טז) **וְלָכֵן אֵין וְכוּ׳.** זֶה קַאֵי אַשְׁתּוּי שֶׁאֵין בּוֹ אִסּוּר אֶלָּא לְכַתְּחִלָּה, אֲבָל בְּשִׁכּוֹר שְׁתְּפִלָּתוֹ תּוֹעֵבָה, וַאֲפִלּוּ יֵשׁ לְזַהֵר אֲפִלּוּ לְדִיעַד וְצָרִיךְ לַחֲזֹר וּלְהִתְפַּלֵּל (ב״ח (סי״א) וְט״ז (סק״ג)): (יז) **שֶׁאֵין חוֹשְׁשִׁין.** הַיְנוּ לְיַשֵּׁב הַמִּנְהָג, אֲבָל מִכָּל מָקוֹם אֵין נָכוֹן [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ו)]. כְּתַב בְּיָם שֶׁל שְׁלֹמה פָּרָק ב׳ דְּבִיצָה (סוף סי׳ ה) וּבְיוֹם טוֹב יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל מִנְחָה אַף עַל פִּי שֶׁשּׁוֹתֶה קִצָּת, דְּאִי אֶפְשָׁר לְהַמְתִּין עַד שֶׁיָּפוּג יֵינוֹ, וְכָל שֶׁכֵּן הָאֵידָנָא דְּבִלְאוֹ הָכִי אֵין מְכַוְּנִין כָּל כָּךְ שֶׁאֵין לְהַקְפִּיד בְּשָׁתוּי.

שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] **רְבִיעִית.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּרָכֵי יוֹסֵף (סק״א) פְּרוּשׁוֹ אַף שֶׁהוּא רָגִיל בְּיַיִן שֶׁאִם שׁוֹתֶה הַרְבֵּה אֵינוֹ בְּסִוּג שִׁכּוֹר אֶלָּא יָכוֹל לְדַבֵּר בְּפָנָיו הַמֶּלֶךְ וְלֹא קָרִינַן בֵּיהּ אֶלָּא שְׁתוּי, מִכָּל מָקוֹם כֵּיוָן שֶׁשָּׁתָה רְבִיעִית לֹא יִתְפַּלֵּל לְכַתְּחִלָּה. עַיֵּן שָׁם:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וּבשו״ע הרב (סי״א) כתב שדין שיכור בקר״ש וברכותיה כדין תפילה, ובדין שתוי כתב (סי׳ קפה ס״ה): ולפי סברא האחרונה גם בקריאת שמע וברכותיה לא נפטר השתוי אלא השכור לבדו וכו׳ לפיכך לכתחלה יש לחוש לסברא הראשונה, ואם אירע ששתה לא ימנע מקריאת שמע מפני שהוא ספק של תורה. **ב]** ובשו״ע הרב כתב: ושאר כל הברכות כולן יכול לברך אע״פ שהוא שכור כמ״ש בסימן צ״ט,

המשך בסוף הספר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ס) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א): (כ) פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א) וּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל: (כא) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה שיכור) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דיני תפילת ערבית ס״ד) וְחַיֵּי אָדָם (ח״א כלל כב דין יח) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כְּלְבוּשׁ וְטַ״ז בְּסִימָן רל״ה (*) במגן גבורים כתב מקור לדין זה בית דוד סי׳ ה׳. ובאשל אברהם (שעל גליון השו״ע) ציין לבי״ד סימן מ״ה, וכתב הכף החיים (סק״ט) שהוא ט״ס כי לא נמצא דין זה בתשובות בית דוד וצ״ל בית יהודה (סי׳ מה), אמנם שם כתב שרק שיכור שהגיע לשכרותו של לוט אינו מצטרף למנין, אך כל שלא הגיע לשיעור זה מצטרף.

ב שם. (כב) אֶלְיָה רַבָּה (סק״ג): (כג) מִלְּשׁוֹן הֶהְגֵּה״ה: (כד) תְּשׁוּבוֹת בֵּית דָּוִד(*) וּמָגֵן גִּבּוֹרִים (אלף המגן סק״ה): **ג** (כה) אַחֲרוֹנִים: (כו) אַחֲרוֹנִים: (כז) טַ״ז (סק״ב): (כח) פְּרִי חָדָשׁ וּפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג): (כט) אֶלְיָה רַבָּה (סי׳ קפה סק״ד) וּפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״ג):

עוז והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah